

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // ŠTANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 15. APRILA 1939

ŠTEV. 8.

Avtonomija obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani

V zadnji številki našega lista smo prinesli poročilo o poteku plenarne seje Zbornice za TOI v Ljubljani. Večji del seje se je nanašal na razpravo glede avtonomije odsekov, zlasti obrtnega odseka. Kakor je našim čitateljem že znano, se je z novo sestavo Zbornice leta 1936 ponovno pokrenilo vprašanje čim širše avtonomije obrtnega odseka. Ni pa znano našemu obrtništvu, kako se je to vprašanje ves ta čas razvijalo in kakšni so bili momenti, da je končno prišlo v rešitveni stadij. Sedanja večina obrtnega odseka je zahtevala, da se avtonomija obrtnega odseka še bolj razširi. V ta namen se je sestavil poseben odsek odbor, ki naj bi do prvega julija pr. leta pripravil tozadevni predlog v katerem naj se jasno prikaže delokrog zahtev odsekov avtonomije. V svrhu proučevanja tega vprašanja se je votala vsota din 2000 gospodu Šimencu. Vendar imenovani zbornični svetnik svojega referata še do danes Zbornici ni predložil. Ker tudi preje omenjeni odsek odbor za sestavo predloga glede avtonomije svojega osnutka v določenem roku ni izdelal, odnosno predložil, je predsednik obrtnega odseka g. Ogrin v lastnem imenu brez predhodnega zaslivanja članov obrtnega odseka vložil tozadevni predlog. Umevno, da obrtni odsek tega predloga ni mogel sprejeti, ker mu je bila njegova stilizacija nepoznana. Šele na naknadno poročilo predsednika odseka so člani obrtnega odseka vzeli vsebino predloga na znanje.

Med tem smo imeli večkrat priliko slišati s strani večine obrtnega odseka očitke proti Zbornici, češ da Zbornica noče ugoditi obrtniškim zahtevam in da so obrtniki radi tega v svojem napredku ovirani. Predlog, ki je bil vložen po g. Ogrinu pa je bil s strani Zbornice tehtno proučen ter je zbornični obrtni referent v zvezi s predlogom izdelal tozadevne referate, ki so se pred vsem opirali na spremembo dosedanjega zborničnega statuta.

Sprememba zborničnega statuta je mogoča edino z ministrsko uredbo po zaslivanju vseh zbornic v državi, kar pa predstavlja dolgo proceduro in ima še dvomljiv uspeh.

Vsled neprestanih očitkov s strani obrtnega odseka Zbornice, češ, naj se že končno vendarle uredi to vprašanje, je Zbornica izvolila iz svoje srede medodsek odbor, ki je imel nalogo, da dokončno izdelava vse v poštev prihajajoče predloge, ki naj bi ugodili zahtevam obrtnega odseka.

Ob takem stanju je bilo možno razpravljati le v treh smereh in to:

1. da se spremeni zbornični statut, kar pa predstavlja kot smo že omenili dolgotrajno in nesigurno pot,
2. da se zastopniki obrtništvu odločno in nepokolebljivo izjavijo za samostojno Zbornico,
3. da se najde med vsemi zainteresiranimi sporazumno postopanje, ki naj ugotovi širokim zahtevam zastopnikov obrtnega odseka.

Ob razpravi glede prve točke se je na medodsekovi seji takoj ugotovilo, da je široka avtonomija vsakega odseka skupne zbornice zajamčena v § 24. zbornične uredbe, ki se glasi:

a) vsak odsek ima pravico in dolžnost, da skrbi, pretresa in samostojno odloča v svojih sejah o vseh predmetih, ki se nanašajo izključno na gospodarske panoge, ki jih odsek zastopa.

b) zbornično predsedstvo mora izvršiti vsako odločbo pristojnih odsekov, kolikor ne smatra, da mora postopati po odredbi § 22.

c) predsedništvo lahko odloči, da se morajo poedini predsedniki odsekov brigati za izvršitev odločb dotičnih odsekov. V takem primeru imajo predsedniki odsekov v svoji pristojnosti pravice in dolžnosti in popolno odgovornost, kakršne ima zbornični predsednik.

č) seje odseka so lahko javne, d) način volitve in upravljanja se odsekov predpišejo pravila.

Glede definitivne izjave k drugi točki ni bilo nikogar, ki bi zahteval, da se o njej razpravlja.

Najbolj je še odgovarjala težnjam in zahtevam tretja predpostavljena možnost in zato se je sestavil sporazumni predlog, ki smo ga v naši zadnji številki v celoti že navedli in ki je z ozirom na obstoječe gospodarske prilike v naši banovini edino umesten in sprejemljiv.

Nekaterim gospodom iz večinskega tabora obrtnega odseka gotovo ta predlog ni šel v njihov račun. Njim je gotovo ljubše še nadaljno ribarenje v kalnem in razburjanje obrtniških vrst z demagoškimi in neosnovanimi gesli. Čudimo se njihovi resnosti, ko na eni strani sami priznavajo, da je avtonomija obrtnega odseka ljubljanske zbornice itak že prekoračila zakonite in dopustne meje.

Da pa bo našim čitateljem in ostalemu obrtništvu jasno kakšno avtonomi-

jo si žele ustvariti sedanji mogotci obrtnega odseka, Vam hočemo naliti čistega vina.

V Zbornici obstajajo 4 odseki, to so: obrtni, trgovski, industrijski in gostinski. Vsak izmed teh odsekov ima svoj lasten proračun, iz katerega črpa denarna sredstva za svoje potrebe. V Zbornici pa je samo ena blagajna, preko katere se morajo voditi vsi računi. Do danes še ni bilo slučajja, da bi se enemu izmed odsekov odrekla ali preprečevala uporaba sredstev, ki so v proračunu za to določena. Ne more pa biti v skladu z zborničnim gospodarstvom, da bi se po mili volji posameznikov s tem denarjem gospodarilo; pa tudi to se je poskušalo, in če se komu stopilo na prste in da dotičnemu to ni bilo všeč, zaradi tega se vendar ne sme izvajati očitkov, da je avtonomija obrtnega odseka ogrožena. To so javni denarji, h katerim naše obrtništvu v razmerju z drugimi gospodarskimi stanovni v Zbornici prispeva prav malo; saj znaša njegov administrativni prispevek k celokupnim zborničnim administrativnim izdatkom komaj 5 odstotkov. Tudi ni na mestu, da bi se v okvirju take gospodarske ustanove ustvarjala familjarna zatočišča za gotove ljudi, kakor se je to dejansko že vršilo in se še vrši.

Če je zahteva po čistih računih, ki morajo biti v takih institucijah, kar je vsakemu poštenemu človeku itak jasno, nekaterim nevedna, zaradi tega se še ne sme in ne more trditi, da je avtonomija obrtnega odseka ogrožena.

Obrtnik in kmetovalec

Naša domovina je agrarna, ker se največje število prebivalstva bavi s poljedelstvom in živinorejo. Gospodarske in socialne prilike našega najštevilnejšega sloja pa so zelo nepovoljne. Vzroki in razlogi za tako stanje so bili že nešteto krat iznešeni v tisku in razpravah kmetško gospodarskih ustanov. Iz njih je razvidno, koliko je še neobdelane tvarine in v kateri smeri je treba pokreniti akcije, da se našemu kmetu nudi in zaščiti življenje vredno naprednega in kulturnega človeka. Pred seboj imamo ogromne naloge. Saj osnivanje življenjskih predpogojev za milijone siromašnega, a zato bistrega in poštenega kmečkega sloja, ki mu naj omogočijo dostojno življenje, ni lahko niti enostavno delo.

Če si priznamo žalostno resnico, da velik del kmetškega življa v državi nima niti lastne postelje, kamor bi položil svoje izmučeno telo po trudapolnem in napornem dnevnem delu, tedaj imamo jasno sliko, kaj vse manjka našemu podeželskemu človeku. Če nima niti dostojnega ležišča, potem v resnici nima nič ali vsaj skoraj nič od sodobnih potreb kulturnega človeka. Že bežen pogled na naše vasi in njihova pri-

merjava z naprednimi vasi v zapadni Evropi nam daje jasen odgovor na vprašanje, kaj vse bo treba postaviti v program kulturnega dviga naših vasi. Tudi pri nas imamo nekaj naprednejših vasi, kjer se je z iniciativo naprednejših vaščanov mnogo lepega in koristnega storilo v pogledu kulturnega in higienskega dviga vasi, a na žalost je število onih vasi, ki jih bo treba šele s premišljenim in sistematičnim delom uvrstiti v krog naprednejših, mnogo večje.

Pri odgovornem delu dviganja kulturnega nivoja naše vasi imajo eno najvažnejših nalog obrtniki. Predno se dotaknemo teh nalog, ki mu naj v kratkem označimo odnos kmeta do obrtnika odnosno poljedelstva do obrta.

Obrti so se razvili iz tako imenovane prvobitne produkcije, to je iz poljedelstva. Ko so se poedinci iz kroga poljedelcev pričeli specializirati v obdelavi zemeljskih darov in pridelkov, to je surovin, in ko je potreba po teh izdelkih narasla, so se že po malem ustvarjali predpogoji za samostojnost takih poedinih delavnosti in vedno vidnejša je postajala potreba po njihovi ločitvi od poljedelstva. Do popolne osamosvoji-

OPOZORILO vsem obrtnim združenjem in obrtniškim društvom

Te dni so prejela obrtniška združenja in društva okrožnico od Zveze slovenskih obrtnikov v Ljubljani s pozivom na izjavo glede zahteve po čim širši avtonomiji obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani. Okrožnici je bil priložen tudi formular izjave, ki so jo podpisali nekateri člani obrtnega odseka. Je to izjava, ki jo je prečital g. Ogrin na zadnji plenarni seji Zbornice in proti kateri so glasovali celo sami podpisniki, razen štirih.

Svarimo obrtništvu, naj ne naseda vabljivim besedam, ker dejansko ne gre za avtonomijo odnosno za sistem Zbornice, pač pa skriva ta zahteva razne osebne interese. Opozarjamo na naš današnji uvodni članek in na poročilo o poteku plenarne seje, ki je bilo objavljeno v prejšnji številki »Obrtnega Vestnika« in ki dovolj nazorno pojasnjuje umetno ustvarjeno borbo glede avtonomije obrtnega odseka.

Odklanjamo vsakršne zaključke, ki bi nastali na podlagi takih enostranskih informacij.

Vesti zadnjih dveh tednov

Jugoslovansko vlado je Italija sproti informirala o albanskih dogodkih. Italijanski poslanik v Beogradu je obiskal zunanega ministra dr. Cincar - Markovića ter mu po posebnem nalogu Mussolinija izjavil, da italijanska vlada visoko ceni sedanje zadržanje Jugoslavije v albanskem konfliktu. To stališče Jugoslavije bo znatno utrdilo italijansko-jugoslovansko prijateljstvo. Italijanski listi nadalje pišejo, da bo Italija strogo spoštovala jugoslovanske interese v Albaniji. Nadalje pišejo italijanski listi, da presoja Jugoslavija vse dogodke v Albaniji le s stališča jugoslovansko-italijanskega prijateljskega sporazuma.

V Franciji je bil ponovno izvoljen za predsednika republike Albert Lebrun.

Italijanski kralj — kralj Albanije. Albanija se je po personalni uniji pridružila Italiji. Albanska konstituenta je s soglasnim sklepom ponudila albansko krono italijanskemu vladarju in njegovim zakonitim naslednikom. Italijanski zunanji minister Ciano je ponudbo, ki mu jo je predložila posebna delegacija konstituante, sprejel. Ta personalna unija Albanije z Italijo naj bi zagotovila albanskemu narodu njegovo narodno edinstvo, gospodarsko blagostanje in kulturno napredek.

Italijani prodirajo v Albanske gore

Italijanska vojska je zavzela vsa večja albanska mesta ter zasedla vse važnejše prometne zveze. Dne 8. t. m. dopoldne pa je vkorakala v Tirano. Albanski kralj Zogu je prispel s svojim spremstvom v Solun. Predsednik albanske vlade ter ostali ministri so odpotovali v Atene, odkoder nameravajo oditi v inozemstvo.

V zvezi z zasedbo Albanije s strani Italije stojita Anglija in Francija pred važnimi odločbami. Angleška in francoska vlada zasedata nepretrgano.

Med Rimom in Londonom je v teku živahna izmenjava misli. Italija je baje podala izvestne izjave, ki so dale angleškemu krogu povod, da presoja položaj bolj optimistično. Italijanska okupacija Albanije se med tem nadaljuje. Po begu kralja Zoga in albanske vlade v Albaniji ni bila več sestavljena nova vlada, temveč samo začasni upravni odbor, ki je ukazal albanskim zastopnikom v inozemstvu, naj ustavijo vsako diplomat-

VAŽNO!

Poravnajte zaostanke! — Nakažite denar za naročnino čimpreje!

Radi točnega in hitrejšega poslovanja prosimo, da se pri event. reklamacijah sklicujete na številko, ki je označena na vsakem naslovu.

Kdor še ni poravnal naročnine za »Obrtniški koledar 1939«, naj nakaže denar takoj, da nam prihrani stroške za opomine!

sko delovanje. Italijanska vlada je obvestila angleško vlado, da ne namerava uničiti albanske neodvisnosti ter da želi spoštovati angleško-italijanski sporazum o statusu quo na Sredozemskem morju.

Vojne ladje angleškega sredozemskega brodogradnja so zapustile svoja oporišča in odplule v neznanu smer. Tudi vse angleške ladje, ki so se mudile v italijanskih lukah, so dvignile sidra in zapustile Italijo. Vrhovno poveljstvo angleškega sredozemskega vojnega brodogradnja je preklicalo vse dopuste ter prepovedalo za bodoče vsake dopuste.

Listi ugotavljajo, da postaja položaj v Evropi čim dalje bolj napet. Obenem napovedujejo, da namerava angleška vlada pospešiti svojo akcijo za zaključitev pogodb o medsebojni pomoči z vsemi državami na Balkanu.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prišel ob 8.30 v ponedeljek v bansko palačo v Zagrebu, pet minut pred 9. uro pa je prišel **predsednik dr. Maček**. Pogovarjala sta se do pol 12. Takrat so bili poklicani novinarji in predsednik vlade Cvetković jim je v imenu obeh strank narekoval naslednjo izjavo: »Razgovori med menoj in predsednikom HSS dr. Vladkom Mačkom so potekali v priateliskem ozračju in se bodo jutri nadaljevali.« Tako predsednik vlade kot tudi dr. Maček sta bila zelo dobre volje. Dr. Maček je kasneje izjavil novinarjem: »Dobro smo začeli. Plug smo dobro »narihtali«. Mislim in upam, da bo dobro.«

Za načelnika delovnega odbora Jugoslovansko-britanske zbornice v Zagrebu je bil izvoljen gen. tainik ljubljanske zbornice **Ivan Mohorič**, za njegovega namestnika pa docent **dr. Mogan** iz Zagreba.

Proračuni vseh banovin znašajo 1050 milijonov din in so za 68.5 milijona din večji kakor so bili lansko leto. Uradno poročilo pravi, da je to zvišanje normalno, kar dokazuje tudi to, da niso bile uvedene nobene nove banovinske davščine.

Bivši češkoslovaški konzul v Ljubljani inž. Minovski se je poslovil od Ljubljane, kjer si je pridobil veliko število iskrenih prijateljev. Odpotoval je v Rumo, kjer je doma njegova soproga. Ljubljana ga bo ohranila v najboljšem spominu!

»Hrvatski dnevnik« poroča o razgovorih predsednika vlade Cvetkovića z dr. Mačkom ter zlasti analizira komunikacije, ki je bil izdan o teh razgovorih. Pravi, da se je z odločitvijo nadaljevanja razgovorov za nekaj dni dala prilika, da se pripravi material za nadaljnjo izmenjavo misli. Nato list podčrtuje važnost, da se pritegne k sklepni sporazuma tudi **zdržena obojestrano**, ki je že pristala na načela HSS in ki je pri zadnjih volitvah dokazala, da ima korenine v narodu. Zato je tudi razumljivo, da je bil pred sestankom predsednika vlade z dr. Mačkom v Zagrebu tudi sestanek zastopnikov združene opozicije. Ideja sporazuma mora najti podlago v vseh delih srbskega naroda. List nadalje pravi, da je mozel predsednik vlade slišati od dr. Mačka za vse težave, ki tarejo hrvatski narod. Predsednik vlade pa ima tudi to možnost, da to stori, zlasti sedaj, ko je proračun pod streho. List nato naglašajo željo, da se omogoči, da se na jasen način manifestira volja hrvatskega in srbskega naroda. Končno list naglašajo, da po znanem načelu HSS ne sestavljajo naroda niti politiki in uradniki, niti finance in orožništvo, temveč le vse ljudstvo. Samo država, ki se more nasloniti na ljudstvo, je močna. Sporazum se more izvesti samo z ljudstvom. Trajne zasluge si bo pridobil, kdor bo to omogočil.

Nevednežem v vednost!

V zadnji številki »Sloven. obrtnika« beremo pod naslovom iz naših organizacij poročilo iz Ptuj, ki žaljivo napada zaslužnega obrtniškega delavca, svetnika Zbornice g. Jakoba Zadravca in mu odrekta obrtniško poreklo.

Piscu teh vrst povemo, da je gospod Zadravec Jakob bil in bo obrtnik. Dovolj je poznano njegovo edinstveno in požrtvovalno delo, ki ga je vršil skozi vso dobo njegovega življenja v prid in napredek obrtniških vrst. Prav gotovo pa je zmožnejši in daleko bolj upoštevan med obrtništvom, kot tisti, ki izlegajo taka kukavičja jajca.

Poravnajte naročnino za OBRTNIŠKI KOLEDAR za l. 1939.

tve sta privedla poedine stroke, ki so se oddvojile od poljedelstva prometno in denarno gospodarstvo. Tako so se naposled razvili razni obrti, kojih razvoj je bil skozi stoletja pod vplivom kmetijskih potreb, t. j. domačega prebivalstva, ki v pretežni večini pripada kmečkemu sloju. Naši obrti so organsko zrasli z narodnim gospodarstvom in so tesno vezani na poljedelstvo. Obrtniki izdelujejo prav iste izdelke, ki jih rabijo kmetovalci in po tistih cenah, ki so kmetovalcem primerne. Obrtniki zadovoljujejo kmetovalčeve potrebe tako v pogledu količine kot v pogledu kakovosti izdelkov.

Ta stoletna vez med obrtom in poljedelstvom odnosno med obrtnikom in kmetovalcem se očituje tudi v njihovih skupnih karakterističnih potezah. Poljedelstvo in obrt sta se razvila pred nastopom kapitalističnega gospodarskega sistema in kot najvažnejši gospodarski panogi še danes ne izkazujejo kapitalističnega obeležja. Obrtnik in kmet sta skozi stoletja pridelovala in izdelovala le toliko, kolikor je bilo potrebno za njun obstanek, ne da bi se pri tem povzdigovala eden nad drugega. Karakteristično za obrtnika je, da sam s svojim osebnim delom doprinaša pri skupnem delu v svoji delavnici in da obstoja med njim in njegovim osebjem familijaren odnos. Tudi pri kmetem gospodarstvu najdemo isto sliko; kmet sam obdeluje svojo zemljo, pri tem poslu pa mu pomagajo družinski člani. Tudi kmetovalec je v neposrednem kontaktu z odjemalcem svojih pridelkov. Kakor vidimo, so obrtne delavnice in kmetijska posestva sorodno karakterizirana in notranje močno povezana.

Kmetije in obrtniki so si tekom stoletnega razvoja porazdelili svoje vloge in po delitvi dela zadovoljujejo svoje življenjske in kulturne potrebe. Položaj obrtništvu kot močne gospodarske panoge v agrarni državi je popolnoma prirodni in vsebuje nekaj samoniklega, trajnega in stabilnega.

Kmetovalci, z drugo besedo vaščani, so glavni odjemalci obrtniških izdelkov in to zlasti v krajih, kjer je kmetijstvo napredovalo in sta kot naravna posledica temu njegova kupna moč jačja in življenjski standard višji. Obrtnik gradi in popravlja kmetovalcu domove, izdeluje mu obleko, obutev, pohištvo, orodje itd., v protiuslugo pa mu kmetovalec nudi poljedelske pridelke.

Po manjših vaseh imamo tudi take obrtnike, ki se ne bavijo izključno z obrtom, temveč so prisiljeni, da se ukvarjajo tudi s poljedelstvom. Šele z dohodki od prvega in drugega dela so zmožni vzdrževati sebe in svojo družino. V večjih, zlasti naprednejših vaseh pa je obrtnik prenehal z obdelovanjem polja in se je posvetil izključno samo obrtniški delu, zato pa življenjske potrebščine nabavlja pri poljedelcu. Močan obrtniški sloj v agrarni državi pojačuje notranji dvig in dviga potrošnjo poljedelskih pridelkov, torej močno koristi kmetu.

Odnos med kmetom in obrtnikom ter njuna povezanost bi bila s tem delno prikazana. Ze uvodoma smo naglasili, da je naš kmet v težkem položaju in, da je treba mnogih prizadevanj, da se mu ta položaj izboljša. V naprednejših državah, kjer so kmetovalci na višji stopnji kulture kot pri nas, se še vedno podvezemajo najrazličnejše mere za nadaljnji dvig vasi in njene kulture. V tem pogledu je treba izdelati program sodelovanja med obrtniškiimi in kmetijskimi organizacijami.

Najvažnejši objekt za kmetovalca je njegov dom, ki naj bo zgrajen po načelih udobnosti in principih in zahtevah higijene. Gradnja hiš spada izključno v delokrog gradbenih obrtov, ki jim je s tem dana velika naloga, da gradijo v kmečkem stilu zdrave, suhe in praktične kmetijske domove. Pri tem naletimo na izrazito tehnična vprašanja, ki jih lahko zadovoljivo reši samo zidarski ali stavbeni mojster, ker trdne temelje, suho zidovje in sigurno streho lahko izdelujejo samo strokovno usposobljeni obrtniki. Druga važna poslopja so: gnojne jame, vodnjaki, hlevi itd. Vrednost in z njo cena kakor tudi zdravje živine so v veliki meri odvisni od solidno zgrajenih in zdravih hlevov. Hlevi n. pr. morajo biti zidani in pobeljeni z apnom. Apno namreč desinficira in uničuje povzročitelje kužnih bolezni pri živini. Često beljenje hleva z apnom varuje ži-

vino pred nalezljivimi boleznimi in krepi njeno moč. So to strokovna vprašanja, o katerih bo napreden obrtniški mojster dajal ob vsakem posameznem primeru potrebna podrobna pojasnila.

Tla v hlevu naj bodo radi lažjega čiščenja tlakovana in to z lesom, kamnom ali opeko. Čistota v hlevu pomeni zdravje živino. Izhlapenja amonijaka razjeda vse železne predmete, zato naj bi bile ograje, okna, vrata in drugo iz lesa. Kot potrebujejo ljudje čistoto, svetlobo in zrak, prav tako so ti elementi zdravja nujno potrebni živali.

Prikazal sem samo en primer, ki nam

odpira oči, kako široko je polje sodelovanja med obrtnikom in kmetovalcem na vasi. Neobhodno je potrebno, da se zblizajo kmetijske in obrtniške organizacije v svrhu izmenjave misli v pogledu gospodarskih vprašanj, ki zadevajo oba sloja. Če bi se k temu delu pritegnili še strokovnjaki za posamezna gospodarska vprašanja kakor veterinarji, zdravniki, agronomi itd., potem bi bilo delo za napredek in dvig kulturnega nivoja vasi uspešnejše. Kadar se bo to izvedlo, bo imel tudi obrtnik občutek, da mu narod pomaga v pravični borbi za obstanek in napredek.

Pavšaliranje pridobnine malih obrtnikov v krajih, ki imajo nad 20.000 prebivalcev

Obrtniške zbornice in obrtni odseki skupnih zbornic so stavili ministrstvu financ konkretni predlog, da se paušaliranje pridobnine za male obrtnike razširi tudi na kraje, ki imajo nad 20.000 prebivalcev.

Paušal bi se pobiral po 4 kategorijah, v katere bi se uvrstili v poštevi prihajajoči obrtniki.

V prvo kategorijo bi spadali n. pr. lončarji, kovači, kolarji, parketarji, vr-

varji zvonov, kiparji, precizni mehaniki, urarji, izdelovalci glasbenih instrumentov, torbarji, kemični čistilci, vrtnarji, lastniki manjših zidarskih in tesarskih obrtov itd.

V četrto kategorijo bi spadali: graverji, rokavičarji, bandažisti, dežnikarji, izdelovalci kozmetičnih sredstev, peki, slaščičarji, mesarji, tiskarji, fotografi, elektroinstalaterji, zidarji, tesarji, kamnoseki, izdelovalci papirne konfekcije itd.

Kategorija	Ako ne zaposluje tuj. del. moči	Ako zaposluje 1 pomočnika		Ako zaposluje 2 pomočnika	
		za mojstra	za pomočnika	za mojstra	za vsakega pomočnika
Pavšal bi znašal v Mariboru:					
I.	220	240	130	260	140
II.	260	280	140	300	150
III.	300	320	150	340	160
IV.	340	360	160	380	170
Pavšal za Ljubljano pa bi znašal:					
I.	300	320	130	360	140
II.	350	400	150	440	160
III.	450	480	170	600	180
IV.	550	600	200	700	250

varji, ličarji voz, pozlatarji, izdelovalci perila, brivci, soboslikarji, pleskarji, metlarji, izdelovalci bičev, pedikerji itd.

V drugo kategorijo naj bi spadali: pečarji, steklarji, nožarji, ključavničarji, mizarji, strugarji, usnarji, tapetniki in dekoraterji, predilci in tkalci, krojači, šivilje, klobučarji, izdelovalci čepic, izdelovalci otroških igračk, vezilje itd.

V tretjo kategorijo bi spadali: izdelovalci ogledal, puškarji, strojni ključavničarji, kleparji, instalaterji, kotlarji, li-

čarji, čevljarje, čizmarje, opankarje, čistilce čevljev, oken, tal v vseh krajih iznad 10.000 prebivalcev naj bi znašal ne glede na kraj:

a) za mojstra, če dela brez tuje pomoči din 200;

b) za mojstra, ki zaposluje 1 pomočnika, za mojstra din 220 in za pomočnika še din 110;

c) za mojstra, ki zaposluje 2 pomočnika, za mojstra din 240 in za pomočnika še din 120.

Velika obrtna razstava v Ljubljani

Naše obrtništvu se je odločilo, da priredi letos v Ljubljani veliko slovensko obrtniško razstavo. Namen te razstave je pokazati kvaliteto obrtniških izdelkov, istočasno pa tudi razvoj našega obrtništvu v prvih dvajsetih letih svobode v narodni državi. Ker poteče letos tudi 10 let, odkar je bil ustanovljen Zavod za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, se namerava na tej obrtniški razstavi pokazati tudi delo omenjenega zavoda. Obrtništvu hoče s to svojo razstavo opozoriti našo javnost na svoje delo, trud in napor. Razstava bo v začetku oktobra t. l. v vseh prostorih ljubljanskega velesojma in bo razdeljena po glavnih obrtnih panogah tako, da bo obsegala gradbene obrte, oblačilne obrte in tapetništvo, kovinske obrte in elektrotehniko, lesne obrte, umetne obrte, keramiko, služnostne obrte, galanterijo, živilske obrte, grafične obrte in fotografijo. Tej strokovni razstavi bo priložena razstava našega obrtnega šolstva in še posebej razstava Zavoda za pospeševanje obrta, ki bo s številnimi grafikoni pokazala njegovo delo v teku 10 let. V razstavnem odboru, ki ga tvori uprava Zavoda za pospeševanje obrta, so zastopane še kraljevska banska uprava, Mestna občina ljubljanska, mariborska in celjska, tehnična srednja šola v Ljubljani, Osrednji zavod za ženski domači obrt in ljubljanski velesojem.

Razstavnemu odboru bo skušal nuditi možnost vsakemu slovenskemu obrtniku, da se razstave udeleži. Seveda se bodo mogli razstaviti samo kvalitetni izdelki, po zamisli in načrtu tehničnega odbora. Vse slovensko obrtništvu je bilo po svojih strokovnih združenjih že pozvano, da se razstave v častnem številu udeleži in tako dokumentira voljo slovenskega obrtništvu do obstanka, kakor tudi svojo voljo za napredek in boljšo bodočnost

slovenskega gospodarstva. Vse podrobne informacije daje razstavnemu odboru Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ul. 10.

Zdravniški pregled vseh vajencev

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je prejela dopis Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani z dne 3. aprila 1939, v katerem ji sporoča, da je organiziral sistematične preglede vseh zavarovanih vajencev. Ti pregledi se bodo vršili v prihodnjih mesecih tako, da bodo po možnosti končani do 1. VI. 1939. Pristojne poslovalnice bodo poslale vsem delodajalcem pozive, naj dovolijo svojim vajencem, da se zglastjo pri pristojnem zdravniku radi pregleda. Zbornica vabi vsa združenja obrtnikov in njihove člane, da se odzovejo vabilom poslovalnic Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in pošljejo svoje vajence k pregledu, ker je to v interesu vajenca in mojstra.

Izpiti za elektroinstalaterje

Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja, da sprejema prijave k izpitu za elektroinstalaterje do 15. aprila t. l. Kandidati naj vložijo svoje prijave po Združenju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani. Izpiti bodo v maju t. l. in bo vsak kandidat, v kolikor bodo njegove listine ustrezale zakonitim pogojem, obveščen o pripustitvi k izpitu s posebnim dopisom, v katerem bo naveden tudi točni termin izpita.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v poslovnem letu 1938

Pretekli mesec je ravnateljstvo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani obravnavalo in odobrilo računski zaključek za leto 1938.

Računski zaključek se nanaša izključno samo na poslovanje bolniškega zavarovanja na področju ljubljanskega Okrožnega urada, dasi vrši urad tudi veliko drugih poslov v prenešenem delokrogu. Samostojno izvaja urad le bolniško zavarovanje. Kot krajevni organ Osrednjega urada pa posreduje za zavarovanje za primer nezgode ter za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt. Za ti dve panogi predpisuje in izterjuje urad zavarovalne prispevke ter kot posredovalec vrši vse posle in predpriprave za dokončne odločitve po Osrednjem uradu kot nosilec teh zavarovanj. Za nezgodno zavarovalno panogo ugotavlja urad podatke in okoliščine, ki so važne za uvrstitev obratov v pravilne nevarnostne postavke, razrede in odstotke, dalje sprejema in proučuje prijave o nezgodah, vrši preglede na krajih nezgod, odreja zdravniške preiskave in lečenja; ugotavlja letne zaslužke ponesrečencev, izplačuje dajatve, lečevne inčasne rente, vse to do priznanja stalnih rent po Osrednjem uradu. Za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt vodi urad osebne evidence zavarovancev z vsemi obsežnimi podatki, ki so za priznanje dajatev iz naslova starostnega zavarovanja potrebni; dalje odreja urad zdravniške preglede in zdravljenje, zbira podatke glede zaposlitve, trajanja članstva itd. Za Delavsko zbornico predpisuje urad doklade in jih izterjuje ter obračunava z Osrednjim uradom, ki jih predokazuje Delavski zbornici v okviru odobrenih proračunov. Za Borzo dela vrši urad predpis in izterjavo doklad ter izdaja podatke o zaposlitvi in trajanju članstva. Pobrane doklade predokazuje urad skladu za podpiranje nezaposlenih delavcev v Beogradu, s katerim razpolaga Osrednji odbor za posredovanje dela v Beogradu. Iz tega je šele razvidno, kako obsežen je delokrog okrožnega urada.

Za posle v prenešenem delokrogu prejema urad sorazmerna povračila — bonifikacije, in sicer: od nezgodnega zavarovanja in zavarovanja za onemoglost, starost in smrt po določilih §§ 241. in 242. statuta. Od Delavske zbornice prejema urad 8% od pobranih doklad, od Borze dela pa 5% od pobranih doklad.

V letu 1938 je predpisal urad na prispevkih: Za primer bolezni din 51.334 milij., za primer nezgode din 15.557 milij., za onemoglost, starost in smrt din 20.566 milij., za Borzo dela din 10.231 milij., za Delavsko zbornico pa din 2.166 milij. Okrožni urad v Ljubljani razpolaga izključno samo s predpisanimi prispevki za primer bolezni, ki se pa zaradi dopolnjevanja skladov znižajo za 5%. To se pravi: Za izvajanje bolniškega zavarovanja je smel urad v letu 1938 porabiti (predpostavljeno, če bi bil ves predpis tudi dejansko vplačan) samo 48.768 milij. Pobrane prispevke za primer nezgode, za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt ter doklade za Borzo dela in za Delavsko zbornico mora urad redno mesečno odračunati Osrednjemu uradu ozir. Osrednjemu odboru za posredovanje dela. Poslovanje v prenešenem delokrogu iz računskega zaključka ni razvidno več, kakor to zahteva obračunavanje med Okrožnim uradom in Osrednjim uradom, ozir. Osrednjim odborom za posredovanje dela.

V letu 1938 je bilo na področju ljubljanskega okrožnega urada prijavljenih 2.973 nezgod (v l. 1937 2.813), torej za 160 primerov več kakor v letu 1937. Ta številka kljub vsem varnostnim meram in ukrepom stalno raste.

V starostnem zavarovanju se posli preko prvih začetnih del (naložitev osebne evidence) še niso razvili do podrobnosti, ker so dajatve starostnega zavarovanja vezane na karenci. Pač pa je veliko dela povzročilo reševanje prošelj za podpore iz starostnega fonda. Vloženih je bilo 1.207 prošelj. Urad je moral odkloniti 475 prošelj, ker niso ustrezale predpisanim pogojem. Za priznanje starostne podpore je Okrožni urad predložil Osrednjemu uradu 140 prošelj, za priznanje onemoglostne podpore pa 385, t. j. skupaj 525 prošelj za din 0.066 milij. S tem je bila v naprej določena kvota za te podpore na področju ljubljanskega urada za leto 1938 izčrpana.

Leto 1938 je prineslo več administrativno tehničnih reform, ki so nastale zaradi spremembe statuta. Zaradi tega se računski zaključek bistveno razlikuje od zaključkov iz prejšnjih let.

Povprečno število zavarovancev je doseglo v letu 1938 98.768 (94.495 v letu 1937). Prirastek je znašal 4.273 zavarovancev. Največje letne prirastke izkazuje tekstilna in gozdno-žagarska industrija. Padeč je zaznamovati pri gradnjah nad zemljo.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala v letu 1938 din 24.80 (23.51); povišek znaša din 1.29 (0.94). Zaradi naraščanja števila zavarovancev in zavarovane mezde se je dvignil predpis prispevkov za primer bolezni za din 3.892 milij.

Povprečni odstotek bolnikov je znašal v letu 1938 2.72% (2.81%), toda kljub temu je bilo v letu 1938 izplačane nekoliko več hranarine kakor v letu 1937. Nasprotno so pa oskrbni stroški v bolnišnicah nekoliko nižji kakor v letu 1937. Temu je vzrok, ker se je v letu 1938 nahajalo več bolnikov v domači oskrbi, kar obremenjuje hranarino. Manjša zasedba v zdravstvenih zavodih pa je znižala izdatke za oskrbo v bolnišnicah.

Podpore na 26 tednov je izplačeval urad tudi v letu 1938, in sicer ne iz tekočih dohodkov, temveč iz sredstev likvidacijske imovine. Te podpore so dosegle din 0.864 milij.

Skupni dohodki so znašali v letu 1938 52.499 milij. (48.409); na bolniške prispevke odpade 51.346 milij. (47.454), na povračila-regrese odpade 0.354 milij. (0.345), na dohodke lastnih kopaliških naprav v Ljubljani, Kranju in Mariboru 0.404 milij. (0.167), na obresti 0.388 milij. (0.436), na druge dohodke pa 0.005 milij.

Skupni izdatki znašajo 52.178 milij. (48.460 milij.); hranarina znaša 15.106 milij. ali 28.78% (13.674 ali 28.25%); porodniške podpore in dajatve 3.139 milij. — 5.99% (2.896 — 5.99%); pogrebne 0.345 milij. — 0.66% (0.375 — 0.78%); zdravniški stroški 5.677 milij. — 10.81% (5.320 — 10.99%); zdravila člani in svojci 5.891 milij. — 11.22% (5.031 — 10.40%); oskrbnine v bolnišnicah 5.938 milij. — 11.31% (6.618 — 13.68%); zdravljenje v kopališčih in zdraviliščih 3.274 milij. — 6.24% (3.128 — 6.46%); zdravljenje zob 0.886 milij. — 1.69% (0.890 — 1.84%); vzdrževanje ambulatorijev 1.319 milij. — 2.51% (1.266 — 2.61%); upravni stroški 6.445 milij. — 12.28% (7.593 — 15.69%); stroški samouprave 0.057 milij. — 0.11% (0.067 — 0.16%); stroški laične kontrole bolnikov 0.750 milij. — 1.43% (0.707 — 1.46); odpisi in vzdrževanje inventarja 0.477 milij. — 0.91% (0.524 — 1.08%); obresti 0.300 milij. — 0.57% (0.307 — 0.63%); dotacija skladu za odpis neizterljivih prispevkov 1.283 milij. — 2.44%; dotacija skladu za pokritje primanjkljajev 1.283 milij. — 2.44%, poslovni prebitok v letu 1938 — 0.321 milij. — 0.61%.

Zavarovanci so prejeli v denarju na podporah 18.592 milij. — 35.43% (16.946 — 35.02%). Na člana in leto odpade od izplačane hranarine din 152.95 (144.71), od stroškov za zdravila din 59.65 (53.25), zdravniških stroškov din 57.48 (56.31), oskrbnih stroškov v bolnišnicah din 60.13 (70.04), stroškov za zdravljenje v zdraviliščih din 33.15 (33.40), stroškov zdravljenja zob din 8.98 (9.42), ambulatorijskih stroškov din 13.36 (13.40), upravnih stroškov pa din 65.26 (80.36).

Za sanatorijsko zdravljenje tuberkuloznih je urad izdal 1.400 milij.

Kot enkratno božično pripomoč je izplačal urad zavarovanim članom 0.343 milij.

Razstave male obrti na ljubljanskem velesejmu

Da se omogoči udeležba na ljubljanskem velesejmu, ki bo trajal od 3. do 12. junija t. l., tudi malim obrtnikom, namerava Kraljevska banska uprava sporazumno z ravnateljstvom velesejma nakazati v ta namen nekaj brezplačnega razstavnega prostora. Interesenti naj se priglase pismeno ali ustno najkasneje do 20. aprila t. l. pri VII. oddelku kraljevske uprave na Erjavčevi cesti št. 12 z navedbo, koliko kvadratnih metrov razstavnega prostora želijo.

Zavarovanje obrtnikov

Na podlagi razprav konference obrtniških zbornic in zbornic v obrtniki odseki z dne 2. marca 1939 v Beogradu, je bila glede zavarovanja obrtnikov sprejeta resolucija, v kateri so zbornice zavzele glede načrta uredbe o zavarovanju obrtništvu sledeče načelno stališče:

1. Kraljevska vlada se naproša, da predvidi v uredbi o zavarovanju obrtništvu tudi poseben prispevek države za te svrhe.

2. Obveznost zavarovanja naj velja za vse obrtnike brez ozira na to, ali so na vasi in se bavijo tudi s poljedelstvom odnosno ali so v mestu.

3. Starostna meja za dosego starostne rente naj se zniža od 65 na 60 let.

4. Organizacijo zavarovanja je treba izvesti na temelju decentralizacije.

5. Imovina obrtniškega zavarovanja mora biti oproščena obveznosti, da se vlaga v državne vrednostne papirje glasom uredbe o ustvarjanju poslovnih rezerv in rezervnih fondov pri zavarovalnih podjetjih, ustanovah socialnega zavarovanja, denarnih zavodih in združenih organizacijah, kakor tudi o delnem vlaganju teh rezerv in rezervnih fondov v vrednostne papirje, ki se nanaša na ustanove socialnega zavarovanja z dne 24. julija 1938. Razpoložljiva imovina naj se uporablja izključno samo za kreditiranje obrtnega gospodarstva in obrtniških ustanov.

6. Predvidita naj se dve obvezni skupini zavarovancev. Kriterij za uvrstitev v ti dve skupini naj bo višina osnovne pridobnine v znesku din 7.000, tako da zavarovanci te skupine prispevajo določen odstotek radi olajšanja bremen ekonomsko slabših obrtnikov iz nižje skupine.

7. Radi zmanjšanja mesečnih vplačil odnosno povečanja rente naj se predvideni upravni stroški v znesku do 15% znižajo do skrajne možne meje s tem, da se pritegnejo k sodelovanju obrtniške ustanove in organizacije in sicer pri poslih organizacije in izredbe obrtniškega zavarovanja, kar je treba z uredbo tudi izrecno predvideti.

8. V isti namen kakor po prejšnji točki in z namenom, da se podpirajo siromašni obrtniki, ki so nesposobni za delo in katere zaradi njihove starosti uredba o zavarovanju obrtnikov ne bo obsegala, je treba ustanoviti poseben fond, v katerega bi se stekale denarne kazni po tej uredbi storno vplačanih prispevkov, takse, ki bi se v obliki znamk lepile na različne dokumente in potrdila, kar bi se točneje določilo sporazumno z zbornicami in končno prispevki poedinih zbornic.

9. Točno in določno je treba predvideti obveznost delavskega zavarovanja, da mora izplačati oni del rente, ki pripada obrtniku za čas, ki ga je preстал v delavskem zavarovanju kot učenec in pomočnik. S tem bi se povečala skupna renta obrtnikov, obenem pa tudi izboljšali pogoji za dosego te pravice.

Te resolucije z obširnejšo obrazložitvijo so bile predložene g. ministru trgovine in industrije g. Jevremu Tomiću v imenu vseh zbornic z vlogo Zanatske komore v Beogradu z dne 16. marca 1939.

Prispevki za narodno- obrambni sklad

Zanatska komora v Beogradu je naslovila na kralj. namestništvo, na predsednika senata, na predsednika Narodne skupščine, na predsednika vlade in na ministra financ v zadevi prispevkov za narodno-obrambni sklad dne 18. marca t. l. pod št. 2867 sledeče pismo:

»S finančnim zakonom za l. 1939/1940 je predvidena ustanovitev narodno-obrambnega sklada. Ta sklad naj bi se dotiral z dohodki izredne doklade, ki bi se v dobi 10 let pobirala na neposredne davke in bi znašala 15—25% od vsote neposrednih davkov.

Obrtništvu se zaveda svoje narodne dolžnosti, kar je v preteklih vojnah tolikokrat dokazalo, ne moglo bi niti trenotek biti nasprotno težnji, da se narodna obramba okrepi. Vendar za njeno okrepitev morajo prispevati vsi državljani naše države sorazmerno po svojih materialnih možnostih.

Obrtništvu, četudi se nahaja vsled gospodarske krize, konkurence in šušmar-

stva v težkih prilikah, je bilo do zdaj sorazmerno najjače obremenjeno z državnimi in samoupravnimi davščinami. Iz referata o obremenitvi obrtništvu s pridobnino se vidi, da so obrtniki plačali več davkov, nego delniške družbe, dasi je kapital delniških družb trinajstkrat večji kakor kapital, ki je vložen v obrtniško gospodarstvo. Od l. 1936 se prilike niso izpremenile, tudi ne bistveno v korist obrtništvu, tako da je obrtništvu toliko obremenjeno, da bi vsaka nova obremenitev pomenila nevarnost za nadaljnji obstoj tisočev in tisočev obrtniških podjetij. Kadar gre za narodno obrambo, predstavlja obrtniški stalež najzanesljivejši element narodne obrambe. Zadušitev tega elementa narodne obrambe z njihovo pretvorbijo v najete delavce bi imela nedogledne škodljive posledice tako za duh vojske, kakor za socialne odnose v državi.

Radi tega prosijo, da se ob predpisu novih bremen ta element primerno upošteva. Prosijo, da se obrtništvu, posebno mali obrtniki, kateri plačujejo davek v pavšalnih iznosih, oprostito novih bremen. S pravičnejšo razdelitvijo davka, energičnejšim pobiranjem in učinkovito kontrolo velikih podjetij in delniških družb se bo moglo obrtništvu izjemoma oprostiti novih bremen in to v interesu same narodne obrambe, ki računa z jakim, številnim in nacionalno zavednim obrtništvom.

Pripominjamo, da je v imenu gospodarskih korporacij in organizacij akcijski odbor v Ljubljani pravočasno poslal na merodajna mesta brzojavke, v katerih je prošil za preureditev nove doklade.

Zbornica je od svoje strani na plenarni seji dne 22. marca sprejela samostojni predlog zborničnega svetnika g. Milka Senčarja glede davčne preobremenitve dravske banovine, ki se peča z vprašanjem nove doklade za narodno obrambni fond.

Kaj sme davčna uprava zarubiti za kritje davčnih zaostankov?

Ob rubežni se morajo rubiti imovinski predmeti davčnega dolžnika po naslednjem redu:

1. gotovina;
2. vrednostni papirji;
3. plače, pokojnina, oskrbnine in drugi prejemki v zakonskih mejah;
4. nakiti in druge dragocenosti;
5. terjatve v gotovini (izvzemši terjatve po knjigah), zlasti: hišne najemnine, zakupnine, glavnice, vložene pri denarnih zavodih, glavnice, posojene privatnim osebam, in dohodki od teh glavnice, kakor tudi vse druge podobne terjatve;

6. ostale premičnine, izmed njih v prvi vrsti one, ki se dajo lahko vnovčiti; Terjatve po točki 5 se zarubijo pred predmeti iz točke 6 samo, če ugotovi izvršilni organ:

- a) da so dotične terjatve popolnoma varne;
- b) da se morejo izterjati najkasneje v 3 mesecih od dne rubežni in
- c) da pokrivajo terjatve davčni dolg z obrestmi in stroški vred.

Če katerega izmed teh pogojev ni, je treba vredhodno zarubiti premičnine, če pa njih vrednost ne zadošča, da bi se dolg poravnal, je treba zarubiti tudi terjatve, ki so najvažnejše.

Rubežen se mora izvesti tako, da je za dolžnika kar najmanj žaljiva in škodljiva. Rubežni takih stvari, s katerih prodajo bi se mogla povzročiti davčnemu dolžniku večja škoda, kakor je treba, da se dolg pokrije, se je treba po možnosti izogibati; zarubiti se morajo v prvi vrsti take stvari, ki jih označi davčni dolžnik sam in ki se dajo lahko vnovčiti.

Če se zarubijo za poravnavo dolga vrednostni papirji, zlati in srebrni predmeti, mora izdati oni, ki je izvršil rubežen, pravilno potrdilo o prejemu teh predmetov in vpisati točen prepis potrdila v rubežni zapisnik.

Tako prejeti denar, vrednostni papirji in dragocenosti se morajo izročiti najkasneje v 24 urah izvršilnemu oblastvu.

Dopisujte v

„OBRTNI VESTNIK“!

ZREBANJE SREČK VELIKE OBRTNISKIŠKIH LOTERIJE DRŽ. ZVEZE OBRTNISKIH ZDRUŽENJ V BEOGRADU

Dne 29. marca 1939 je bilo v svečani dvorani Obrtnega doma v Beogradu v prisotnosti komisarja Državne razredne loterije žrebanje srečk velike obrtniške loterije.

Pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije A. D. podružnici v Ljubljani kupljene srečke so bile izžrebane sledeče številke (prva številka je številka srečke, številka v oklepaju pa izžrebanega dobitka):

1405 (530) 1408 (120) 1935 (609)
1945 (827) 1970 (153) 1971 (123)
1974 (839) 1981 (989) 1990 (594)
1995 (87) 2503 (811) 2509 (387)
2517 (117) 2535 (464) 2538 (184)
2553 (331) 2556 (904) 2561 (628)
2570 (294) 2582 (1030) 2583 (573)
2596 (315) 5217 (667) 5218 (973)
5223 (925) 5258 (243) 5264 (1002)
5268 (139) 5271 (487) 5272 (560)
5277 (108) 5281 (592) 5283 (143)
5343 (92) 5354 (733) 5358 (57)
5367 (815) 5381 (17) 6069 (174)
8045 (800) 8047 (759)

Izžrebane dobitke se more dvigniti od 1. aprila do 20. maja 1939 pri Državni zvezi obrtniških združenj v Beogradu, Hilendarska ulica 2-I.

Izžrebane srečke morejo lastniki poslati tudi upravi našega lista v Ljubljani, ki bo dvignila dobitke in jih lastnikom stavila na razpolago.

Iz naših organizacij

Občni zbor

Obrtnega društva v Škofji Loki se je vršil dne 20. marca 1939.

Predsednik Planina je po ugotovitvi formalnosti, da je sklepčnost podana, pozdravil navzoče in prešel na dnevni red. Zapisnik se je sprejel. V drugi točki dnevnega reda se je obravnavala sprememba pravil §§ 4 in 24. V zvezi s to spremembo je predsednik predlagal odstop društva od Zveze obrtnih društev in pristop k Zvezi slovenskih obrtnikov, o čemer se je razvila obširna in živahna razprava. V imenu Zveze obrtnih društev je poročal njen tajnik g. Igljč in zahteval konkretnih pojasnil, ki so dovedla odbor Obrtniškega društva do namernanega odstopa. Tega pojasnila ni dobil. Pač pa je neki Kresal nastopal proti vsem onim, ki so do danes vodili obrtniški pokret, proti organizacijam kakor tudi proti Zbornici. Obrtništvo našega podeželja pa je v današnjih težkih časih toliko zrelo, da ne naseda več besedam in intrigam takih širokoustnežev, pač pa zahteva za vsako izjavo in kritiko tudi temeljite dokaze in tehtno premišljene, tudi v resnici izvedljive predloge. Zato se je tudi na predlog tovarišev Kalana, Lotriča in Kavčiča sklenilo, če se že enkrat odstopi od ene zveze, to ne pristopi

nikamor. Predlog je bil sprejet. § 24 pravil se spremeni tako, da v slučaju razpusta društva pripada imovina Skupnemu združenju obrtnikov v Škofji Loki.

Poročila funkcionarjev so bila sprejeta. Nadzorstveni odbor je predlagal dosedanjemu odboru razrešnico. V nato sledečih volitvah so bili izvoljeni za predsednika g. Ogrin, za podpredsednika pa g. Krošelj. V odbor pa gg.: Šubic, Kalan, Oblak Jože, Oblak Lovro, Porenta Janez in Demšar. Namestnika pa Bozovičar in Peternel. Nadzorni odbor: gg.: Cof, Peternel in Porenta.

Pri slučajnostih se je razpravljalo glede podpore obrtno-nadaljevalni šoli. G. Zupan je pojasnil težak finančni položaj šole, ker nima kritja v proračunu. G. Igljč je podal predlog in nasvet, kako bi se taka razlika najlaže krila. Sklenilo se je, da se obrtno-nadaljevalno šolo v Škofji Loki podpre s podporo din 1000. G. Kavčič je zahteval zadoščenje za neke neupravičene napade. Zadeva se je poverila odboru, ki naj da g. Kavčiču zadoščenje, odbor sam pa je obsojal take govornice. Nato je predsednik občni zbor zaključil.

Prijava dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s ČSR

Narodna banka je izdala dne 4. aprila 1939 o gornji prijavi nastopna navodila: Obveščamo vse pooblaščenice zavode (I in II), da morajo informirati vse zainteresirane komitente kakor tudi ostale osebe, ki bodo zahtevale pojasnila, da morajo takoj pisмено prijaviti pooblaščenim zavodom skupna stanja nelikvidiranih dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s Čehoslovaško, ki so obstojala na dan 5. aprila 1939, in to: posebej za Češko in Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo. Istotako morajo vse tvrdke in osebe prijaviti pooblaščenim zavodom tudi količino učinkovitih čehoslovaških kron, ki so jih posedovale na ta dan v državi.

Na podlagi prijav so dolžni pooblaščenice zavodi urediti podatke in poslati pisмено poročilo Narodni banki najkasneje do 15. t. m., iz katerega bo razvidno:

1. skupni znesek neplačanih dolgov za uvoženo blago (posebej za Češko in Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo), urejeno po veljavah, na katere se glase fakture;
2. skupni znesek neplačanih terjatev za izvoženo blago v Čehoslovaško, urejeno in ločeno na isti način kot dolgovi;
3. skupni znesek učinkovitih čehoslovaških kron, s specifikacijo, iz katere naj bo razvidno:

- a) skupni znesek učinkovitih novčanic v komadih po 50, 100, 500, 1000 in 5000 čehoslovaških kron;
- b) skupni znesek učinkovitih novčanic

nic v komadih po 10 in 20 kron in eventualno količino kovanega denarja.

Da bi se dobila točna slika o stanju dolgov in terjatev, kakor tudi točno stanje učinkovitih čehoslovaških kron, morate opozoriti vse zainteresirane, da smejo prijavo izvršiti le pri enem pooblaščenem denarnem zavodu.

Iz vrst naših naročnikov smo prejeli sledeče:

Že pred leti mi je prišla v roke neka brošura o gospodarski anketi, ki se je vršila pred več kot 50 leti in so na njej podali posamezni gospodarski strokovnjaki svoja gledanja na takratno gospodarstvo in mnenja o takratnem slovenskem človeku.

Pri prebiranju mi je najbolj ostalo v spominu to, kako je eden od udeležencev te ankete označil takratno rnišljenje — mentaliteto našega kmečkega človeka. Med drugim je dejal... naš kmečki človek je nevoščljiv svojemu sosedu, ako temu lepše ali vsaj enako cvete pšenica na polju, kakor njemu. To se razume tako, da goji sosedi proti sosedu zavist, če tudi nima pri tem nikake koristi ali lastne škode.

Te vrste cvetko sem opazil že pred nekaj leti in tudi v zadnjem času na občnih zborih nekega združenja, ko so se nekateri posamezniki pritoževali proti napredku obrtnikov iz iste stroke in jih javno grajali, če so si poedini izmed njih vsled strokovne zmožnosti in večje volje do dela in napredka razširili svojo obrt preko meje domače občine.

Ne proti tujemu kapitalu, ne proti poseganju industrije v obrtne zadeve, tudi ne proti ilegalnemu obrtništvu ali proti temu in onemu kar še škoduje obrtniškemu pokretu, da se ne more razvijati tako, kot bi se lahko pri le malem razumevanju obrtniških zahtev, pač pa proti tovarišu, ki uvidi da mu je domač trg premajhen ter razširi svoje zmožnosti tja, kjer tamošnjim obrtnikom radi tega ali onega vzroka ni mogoče zadostiti vsem potrebam kraja, je naperjena mržnja takih obrtnikov.

To je napačno in tega ne smemo dopustiti! Kakor se razvijata industrija in trgovina, ko si utirata pot v daljne kraje, prav tako mora biti tudi pri obrtniku. Ne zavidajmo napredka svojega tovariša, ampak delajmo kolikor je v naši moči na to, da mu postanemo enaki.

Kdor si s strokovnim znanjem pridobi sloves in po čigar izdelkih je izven njegovega ožjega okoliša povpraševanje, kdor čuti v sebi finančne in organizatorične zmožnosti, ta nima razloga, da se ne dvignil nad nivo malega obrtnika ali svojega sotovariša. Ki ene ali druge zmožnosti za tak napredek nima. Enemu so rojenice zapisale življenjsko pot tako, drugemu zopet drugače. Zavedati pa se moramo in imeti toliko obrtniške solidarnosti, da če sami ne moremo zadostiti potrebam

svojega okoliša ali če nam narava ni dala za to potrebnih zmožnosti, potem naj to vrzel izpolni moj najbližnji prijatelj — in to mora biti obrtniku le obrtnik, ker bo sicer tako vrzel v nasprotnem slučaju izpolnil neobrnitnik.

Gotovo je, da klije v človeku vedno nekaj zavisti in je to bilo v vseh časih pri vseh stanovih. Ali ta zavist ne sme priti do izraza v takih slučajih in v takih okoliščinah. Nasprotno, veseliti nas bi moral vsak napredek tega ali onega obrtnika, kajti vsak povečan obrat pri naša koristi tudi splošnosti obrtniškega stanu, ker le z takim napredovanjem pridejo do večje veljave tudi obrtniški izdelki.

Za napredek ni dovolj, da kritiziram delo in zabavljam čez napredek svojega sotovariša. Vedno moram imeti pred očmi izboljšanje svojega položaja, kar pa dosežem edino z izboljšanjem in razmahom svoje delavnice. Če mi to samemu ne uspe, moram gledati, da povečam finančno moč z združitvijo več svojih stanovskih tovarišev s tem, da se združi več malih finančnih sil v eno celoto — zadrugo — potom katere je mogoče dvigniti obrt, jo razširiti ali ohraniti pred propastjo.

Čut za tako skupnost bi moral vladati med našim malim obrtništvom, za kar pa sta zopet potrebna iskreno prijateljstvo in medsebojno zaupanje. Sto odstotno sem prepričan, da bi si naš mali obrtnik na ta način v malo večjih krajih opomogel in tako zaježil pot vsaki tuji invaziji bodisi v obliki naseljevanja podružnic ali trgovin iz vrst obrtništva ali industrije.

O takih združitvah — zadrugah — kaj več prihodnjič

Zagrebački zbor

Od 28. aprila do 8. maja: 31. mednarodni specialni sejem: XVI. salón avtomobilov; prva mednarodna turistično kulturnična razstava, poljedelski stroji, vino, poletne in sportne potrebščine, narodna ročna obrt.

Od 13. do 21. maja: Razstava »Zaščita človeka in narave« (psi, mačke, male živali, akvariji, cvetlice za dom in vrt, zaščita narave, civilna zaščita proti napadom iz zraka).

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajevo ulica 6

TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica, Din 75.000.000.—

Udeležba države Din 30.000.000.—

Rezervni fondí nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovina in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

Gg. frizerji!

Aparate za trajno ondulacijo — posamezne dele kakor tudi popravila — nudi najceneje

Grašič Ivan

proizvod aparatov za trajno ondulacijo
ZAGREB, Gajevo 42

ČEVLJARJE opozarjamo, da je izšla št. 9 Obučarske revije. Cena 40.— din. Naroča se pri Obrtniškem društvu v Ljubljani.

NAJVEČJI SLOVENSKI PUPILARNOVARNI ZAVOD

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko din 420.000.000.—

Lastne rezerve nad din 26.000.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje že **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—

Širite „OBRTNI VESTNIK“!